

SLOVENSKI NAROD

naša vsak dan popoldno, izvzemati nadolje in praznko. — Izserati: do 30 pett. & 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati pett vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D.

Upravnštvo: Knaličeva ulica štev. 5, pristope. — Telefon stev. 804.

Uredništvo: Knaličeva ulica štev. 5, 1. nadstropje. — Telefon stev. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Vsa narodna in napredna Ljubljana zopet v enem taboru!

4000 naprednjakov se izreka enodušno za nedeljivoost države, za kralja in kandidate Narodnega bloka. — Najsijajnejša manifestacija za narodno in državno edinstvo.

Ljubljana, ponosna prestolica Slovenske in zibelka naše slovenske kulture, je snoči govorila tako mogočno in prepričevalno, da morajo umolkniti vse podle duše, ki si drznejo klicati njo, ne-premagljivo trdnajo in oporo jugoslovenske državne in narodne misli, v tabor izdajalcev in odpadnikov. Govorila je jasno, razločno in zavedno vsem omahljivcem in pritlikavcem, da se ni zaman dolga stoletja borila za svobodo in lepo bodočnost slovenskega naroda, da njene žrtve v borbi proti tujemu nasilniku niso in nikoli niso bili pozabljene, onečašcene in oskrunjene, da nikomur ne dovoli posegati na njeno nedotakljivo čast, na njen narodni ponos in zvestobo jugoslovenske misli. Ljubljana je govorila in odgovorila na vse klevete in izvajanja nacionalnega čata, zaklicala je pritlikavcem, ki ponujajo z zakotnimi lističi in dopisi od hiše do hiše svoje osebne ambicije, da zdaj ni čas razbijati enotne napredne vrste in zanašati med napredne Slovence razdor in nezaupanje, da gre cvet Slovenstva v boj za narodne svetinje, če treba, tudi preko glav poedinih zapeljivcev, ki so izdali načrte narodne ideale, da zadostuje svojim osebnim skomlinom. Ljubljana je snoči v unionski dvorani ozigala in obsodila vse žalostne figure našega političnega življenja, pritisnila je pečat sramote na celo vsem onim, ki so pozabili nedavno prošlost, ko smo stopali Slovenci pod težkim križem na Kalvarijo, ko so padale žrtve in je naš narod jedal v sponah nasilnega tujega režima. Naša bela prestolica je postavila na sramotni oder vse izdajalce naprednega Slovenstva in usroke iz tabora jugoslovenskega nacijonalizma. Ta njena obsodba je bila tako porazna, da se morajo vsi nasprotniki edinstvene Jugoslavije osramočeni in osmešeni poskriti in umolkniti, če se nočejo v očeh naprednih Ljubljancov, ki so in ostanejo v ogromni večini, še bolj blamirati. Kdor ni razumel tega, kar je snoči povedala Ljubljana, ko je veličastno manifestirala za enotno, nedeljivo, mogočno in srečno Jugoslavijo, za mirno sožitje in skupni napredki Srbov, Hrvatov in Slovencev, kdor ni razumel, da je zmaga pri nedeljskih volitvah zasigurana Narodnemu bloku, je slep in gih za nepobitna dejstva. In ostane navzlic temu impozantnemu pozivu, naj se vsi pošteno misleči Slovenci oklenejo jugoslovenske misli, izražene v strankah Narodnega bloka, in po svojih močeh pripomorejo, da bo njegova zmaga čim sijajnejša, kdor ostane po vsem tem še v taboru onih, ki so zapisali na svoj črnožolti prapor geslo, da so osebni računi in častilnost več nego velike ideje, za katere je padlo tisoče in tisoče dragocenih človeških žrtv, ta je dvojni izdajalec, ki zapusti svojo sramoto še pozneje potomstu.

Bela Ljubljana ostane napredna in jugoslovenska. To je povedala snoči na impozantnem shodu v Unionu, kjer je manifestiralo nad 4000 Ljubljancov za edinstveno Jugoslavijo, tako odločno in prepričevalno, da ne more biti niti najmanjšega dvoma. Poziv Narodnega bloka, naj stopi Ljubljana na plan in žlavi, kje hoče stati v odločilni borbi — med poštenimi, značajnimi in doslednimi borci za lepo bodočnost Jugoslovencev ali pa v taboru pisane družbe demagogov in krčačev, ki bariatjo naj-

svetješča človeška častva in prodajajo s krvjo priborjeno svobodo, se je odzvala naša ponosna prestolica s takim zanosom in entuzijazmom, kakršnega še nismo videli pri ujedinjenju. Unionska dvorana z galerijo in vsemi stranskimi prostori je bila premahtna, da sprejme ogromno množico ljubljanskega občinstva, ki je prihelo, da dáduška svojemu ogordjenju nad groharji naše svobodne skupne domovine. Ko je bila dvorana do zadnjega kotička polnjena, je otvoril manifestacijski shod v imenu Narodnega bloka podpredsednik JDS in gerent mestne občine ljubljanske dr. Dinko Puč. Vihamo aklamiran, je pozdravil zbrano občinstvo, ki je odgovorilo z burnimi ovacijami na naslov kandidatov Narodnega bloka, zlasti dr. Pivka. Z galerijo se je vsulo na predstavitev državne in narodne misli cvetje.

Govor dr. Dinka Puca.

Ko se je vihar navdušenja počel, je otvoril veličastno zborovanje predsednik shoda dr. Dinko Puč. Pri prvih njegovih stavkih je nastala v dvorani tišina in vse je mirno poslušalo temperamentna izvajanja predsednika, ki je s svolum govorom izval mestoma viharjanja in odobravanja. Dr. Puč je otvoril zborovanje s tem govorom:

Pravijo, da se tudi narodi delijo v srečne in nesrečne. Ako je temu tako, je govor, da se moramo mi Slovenci štetiti med poslednje. Kajti zgodovina naša ni zgodovina slavnih junakov, znanimenih činov, silnih dogodkov; Je to samo povest trpljenja, ponizanja in hlegi: Je samo povest v kuščenstvu živečega rodu, ki je veden prekrali hreme verje in ki je tekton stoljetij izenbil smisel za svobodo, za razmah, za napred-k. Le včasih se je zabilo v močanjih, ki niso misla več na hodnost. Suženi le stresel svoje verige — a le za hinc, kajti od nekdaj je stal ob njej, strani zločest duh, ki je samo razpel svoje neruti in zagnril vse v večjo temo kot prei — —

Z gremko v srcu se spominjam Matije Gubca. Ko ga je očaho trije nemstvo kronalo z zarečko krono, bil je prisoten s celoživim nosmehom ves klaros, ki je učil: Vsa gospodska je od Boča! Ta nauk je veljal za naš rod že dole stoletja potem. Je vellal do svetovne vojne in med njo vse dotlej, dokler ni postal svoboden. Sedaj teka naša seveda ni več! V tistih časih se naš narod ni več bunal, udano in mirno je prenašal svojo usodo, — saj so ga tako veli! Tu in tam se je zanmil; podla sta Adamič in Lunder (Klic: »Zivelca Lunder in Adamič!«), komaj pokonana, že le na njun erob plimli lastni hret ter pravili prvo za državništvo, že Pivko — (Klic: ogorčenje: »Doli z izdajalcem Pivko!«)

V mladini je začel vreči, sledati je začela proti juisu, stutila je še nejasno v svoji duci, jasno bodočnost trojmenega naroda, — že je začel proces Endlicher, a med skodobenimi obrazci poslušalcev smo v prvi vrsti zrli pristaže stranke, ki se je nazivala in se še nazivala Slovensko ljubljansko stranko. (Klic: »Doli z nio! Ven z izdajalcem!«) — Začela je voljna in ta slovenska stranka je pozivala na pokoli Slovence, je začeta z nalogabnejšim ovalanjem. In joče se so polnila, na Suhem bajeriu pa so polele puške — — — (Smrt njim!)

V takih razmerah nismo mogli postati politično jak narod. Ustvarili smo si le skromno slovensko kulturo — proti vsoj slovenske stranke in preko nje! (Klic: »Res je!«) Prvo slovensko sveto pismo je sezgal prednik ljubljanskega Škofa! (Odrobanje in vzklikanje: »Tako je!«)

Ne eni onih oseb, ki so v njo temno preteklost prinesle svetlobe, ni bilo prihajajo preganjanje in sramoteno od strani

te stranke. Prešeren in Levstik, Stritar in Gregorčič Jenko in Krstnik, Tavčar in Askerc, Cankar in Zupančič, vsa, vsa imena, na katera smo ponosni in ki jih nosimo z ljubeznijo v svojih srcah, so bila oprijavljana od te stranke. (»Pfui! Sramota!«) Bil je čas, ko je črn zelot proglašl narodnost za pogansko, slovensko necerkveno literaturo za svjatljario (Klic: »Skoj dr. Mahnič!«), ko se v knjigah ni smela zapisati vzdlena beseda ljubljana, ko je mogel upodabljati umeink le v tih čumatičih za sebe ustvarjati umotvore, ker so larize povezali oči že pred golim ramenom... In sedanji protektor te stranke je šel pošnemati Tomža Hrena in Šel sežigat kot on slovensko knjigo! (Klic: »Res je! Burno ploskanje.)

Narod stojec pod okriljem take stranke ni mogel razumeti časa. Ni vedel, kaj je svoboda in da je za doseglo iste treba žrtve, freba krv! Pa je vendar njegovo jedro moralo biti dobro, ker se se začeli zbirati v vojni na vseh koncih in krajih junaki, ki so bili pripravljeni žrtvovati vsak hip svoje življenje, — ne za zmago tujega rodu, no za poveličanje nemštva, ampak za idejo za svobodo, za združenje trodinega naroda v eno celoto! (Vihamo edravante in ploskanje: »Zivel Narodni blok!«) Iz mladine so se zbrali, iz dilašta in sokolskih vrst, in edino le oni so rešili pred zunanjim svetom čast slovenskega naroda: oni nasi državljenci! Marsikatero mladi živiljenje je bilo žrtvovano, marsikatera mati plakajo po svojem sinu — blagor jim mislim! K-ti takto daše smo prisli v tej naši državi, da sramote danes stranke ki se nazivajo slovenske in narodne, na one, ki so se borili za slovenstvo in narodnost za to, ker jim je prizanesla smrt!

Jaz pa si štejem v načelno čast, da sem v slovenski prestolici pozdraviti jednega, morda najboljšega teh požrtvovalnih mož

gosp. prof. dr. Pivka!

Po dvorani je nastalo valovanje, navdušenje. Nastal je frenetičen aplavz v pozdrav carzanskemu junaku dr. Pivku. Ponovno se je vsulo z galerije cvetje, rdeči nagelji in prve spomladanske rože so se vsipavale na oder.

Vsa dvorana je enodušno vzklikala nosilcu liste Narodnega bloka za mariborsko - celjski okraj: »Zivel dr. Pivko! Zivel naš ataman! Zivel državljenc! Zivel naš jugoslovenski junak!« Vsa dvorana se je strnila v velikanski val navdušenja. Na dr. Pivka pa je z galerijo še neprernehoma pratali sveže resje in spomladanski teloh. Z galerije je prejel borec za jugoslovensko idejo lep šopek svežih nageljnov.

Govor dr. Pivka.

Globoko ginjen se je dr. Pivko poklonil zborovalcem in kot borec vzravnal je začel mirno vsako besedo primerno poudarjajoč govoriti. Njegove besede, govorjene pošteno in odprtih v srdca, so segale v srce in tam našle najglobokejši odmev. Med največjo natorstijo je dr. Pivko pozdravil zborovalcev in jih nagovoril:

Prijatelji! Iskrena Vam hvala za izkazano čast. Radostno je moje razpoloženje.

Prizeti moram odkrito, da že nisem videl tako veličastnega zboru kakor je danščnik. Kaj takega zamora le zavedna, narodna in napredna Ljubljana. Ogromno je naše število, odprte pa so že vedno naše roke, da bratski objamejo in spremljajo tudi one, ki so niso uvidejeli, da je edini naš spas le v strnjene naprednih vrstah. Iskati moramo svoje sile, krepite svoje vrste in biti istočasno vedno prispodbujati za delo v korist naroda in državi. (Vihar odobravanja. Klic: »Res je! Tako je! Zivel Narodni blok! Doli z izdajalcem!«)

Položaj Narodnega blica časten. Kol, ki so ga hoteli kieratci zabitil v začetkih, a so dosegli ravno nasprotino. Na vseh 4 shodih, ki sem jih imel v mariborski oblasti, mi je naš narod prizjal ovalje in niti noben kieratlec ni izstrelil proti meni besede, s katero me je hotel osramiti pred narodom vodja SLS. Njegovi lastni pristaši so pokazali s tem, da ne odobravajo postopanja svojega čefu.

Bratje! Nikdar nisem zahteval zase in z svoje delo kakake časti in posebnega priznanja. Preskromen sem za to. In če je prišlo danes spontano do tako fronetičnih manifestacij za nas dobrovoljce, smatram da se je zgodiло to imenom one velike ideje, ki nas je družila v najtežih časih in nas druži tudi sedaj: to je ideja ujedinjenja, za katere smo se borili in za katere popolno zmago se ne strašimo tudi novih bojev. (Vihamo vzklikanje: »Zivel ujedinjena domovina! Zivel ujedinjeni narod!«) (Oprostite mi, da se moram baviti z dobrovoljškim vprašanjem.)

Dobrovoljsko vprašanje.

Za pri sklepani senzernske mirovne pogodbe so bili jugoslovenski dobrovoljci naša sveta točka v zgodovini svetovne vojne. Ko je takratni avstrijski kancelar dr. Renner načudil, da je silno krivčno, ako se hodejo vojna bremena napraviti samo malim Avstriji, ker so se borili proti zapadnim vlastim tudi avstrijski Slovani, takrat je vstopil Clemenceau in ga zavrnil z vso odločnostjo z besedami: »Res je! Toda Slovani so bili prisiljeni, prelivati kri za Avstrijo in za Nemčijo. To so jasno pokazali s tem, da so prehajali k nam in se potem junakovo borili na naši strani!«

Renner je moral umolkniti, drugač mu tudi ni kazalo. Tujina pa je upoštevala, a v ožji domovini se dobre ljudje, ki nas hodejo žigosati za Izdajalce. (Ogorčenje v dvorani. Vrišč in protesti: »Sramota! Fej Izdajalc! Doli z rimskimi hlapci!«)

Nimam nicesar proti temu, ako me posredujejo agenti kakake stranke s to ostudenje psovko — opti delajo pač to za plačilo. — Boll pa me, da se le omadeževoval s to stramo ſef za sedal ſe najmočnejše slovenske stranke. (Po dvorani so odmevali vzklik: »Proč z dr. Koroščem! Zivel dobrovoljci! Zivel dr. Pivko!«)

Govornik je nato odločno zavrnil dr. Koroščeve psovke proti njemu ter možato pojasnil jezuitko.

moralu dr. Korošča.

Dr. Korošč je imel kot Šef SLS na zboru strankih zaupnikov dne 4. januarja v Gospodarsko-zadružni banki v Mariboru pogum, da je izstrelil tele besedo svojim volilcem: »Poljite in povejte, na kaj ne sedi s tem človekom, ker je Izdajalec.«

V dvorani je pri teh besedah zavrnčalo in neprereno so grmeli ogorčenje Ponovilj in neprereno so vzklikali: »Doli z rimskimi hlapci! Ven z njimi!« In z galerije je zadonel mogočen bas: »Saj so tigra že v nedeljo odpeljali!« Fej!

Dr. Pivko je s posebnim povdarem konstatiral:

Dr. Korošč ve, da jaz nikdar nisem bil plačan volumn. (Klic: »To vslj vemo!«)

Od otroških let sem živel za idejo ujedinjenja in ponosen sem, da mi je bila dana prilika, da sem pokazal lahko to tudi z delom. Klobu temu, da je bil dr. Korošč sam zapleten v moj proces in sem se mu tudi osebno zahvalil, da se je zavzel za moj trpeč in je včasih osiloval ženo ter otroke, pa prav sedal: »Udarite po Izdajalcu!« (Klic: »To je rimsko moral! Sramota!«) Kaj takega so zmožni samo oni, ki nas že 2000 let hodejo učiti morale. A tako moralo mi vsi odločno odklanjam. (Tako je! Proč z rimsko moral! Proč z jezuitu!)

Toda gospodje so se kruto zmotili. Mislili so, da nas bodo v tem zahrnili orzjem inčli, a so dosegli ravno nasprotino. Na vseh 4 shodih, ki sem jih imel v mariborski oblasti, mi je naš narod prizjal ovalje in niti noben kieratlec ni izstrelil proti meni besede, s katero me je hotel osramiti pred narodom vodja SLS. Njegovi lastni pristaši so pokazali s tem, da ne odobravajo postopanja svojega čefu.

Položaj Narodnega blica časten.

Kol, ki so ga hoteli kieratci zabitil v začetkih, a so dosegli obnovno, ozdravljivo našo valuto, popravili univerzitetne promocije sredstva in smo v stanju pokriti svojo izdatko in dobrodoški, da smo neodvisni od Narodne banke. (Odrobanje)

časten. (Dolgotrajne ovacije in vzklikanje: »Tako je! Bravoi! Živel Narodni blok!«)

Na potu k državni konsolidaciji.

Govornik je dalje emenjal državni način proces ter s povdarkom izjavil:

Naša država le na poti k končni konsolidaciji in koncentraciji vseh sil, ki jih je v resnicah pri srcu dobrobiti in Slagor naše domovine. Koncentracija se bo nadaljevala in se bo izvajevala popolna rimaga, pa naj pride potem pod kraljevom koli imenom hčere. Ta ideja mora rasti in ne smeti pasti. Narednost svobodarselosti in slovenske ideje so naše ideje vodilne in ne smeti nikdar dovoliti, da bi te ideje kraljev poddelali. (Odro

Za gospodarsko ujedinjenje.
Po našem političnem osvobojenju in ujedinjenju sta stranki Narodnega bloka posvečali največjo pozornost našemu gospodarskemu ujedinjenju in sta tukom težkih prvi let klub vsem povoju in težkočam popravile to, kar je smotreno in dosledno gojila politika bivše monarhije, ki je imela pod devizo »Divide et impera« interes edino na tem, da izolira vsako pokrajino na še današnje kraljevine od druge, da neti in pospešuje separatizem, da izgrava stan proti stanu, interes proti interesu.

Ko smo se ujednili v naši kraljevini, smo prevzeli dedično politike bivše monarhije in konstatirali smo trpklo dejstvo, da Srbija nima niti ene železniške zveze z Bosno, Hrvatsko ne z Dalmacijo. Bačka ne z Banatom in niti Slovenijo z Prekmurjem. In če danes gledamo nazaj, vidimo, da so se v zadnjih štirih letih pod vladami sedanega Narodnega bloka zgradile vse te zvezze, da se je podržavila južna železnica in ustvarili tako za naš gospodarski razvoj in napredek novi predpogoj. V zadnjem polletju je bila otvorjena nova zveza iz Banata v Bačko, 22. novembra je stekla železnica iz Ormoža v Prekmurje, sredi januarja je bila otvorjena zveza Srbije z Bosno in na spomlad nobita tudi Slovenija in Hrvatska zvezo z Dalmacijo.

To so nepobitna dejstva, katerih najboljše zrcalo je stalno naraščanje vrednosti dinarja, dejstva, ki dokazujejo pravilnost gospodarske politike strank Narodnega bloka, uspehi, ki nas navdajajo s ponosom, ki so zadidli ves svet ter obrnili pozornost naših velikih zaveznikov na našo državo. To so dejstva, ki nam dajejo najboljše poročilo in opravičujejo naše nade v bodočnost. Država, ki je izvedla tako težke naloge z lastno pomočjo, nam je najboljši porok, da bo razvoj njeni konsolidacija napredoval še hitrejši, ako pride z zmago Narodnega bloka do rednega dela v Narodnem skupščini. (Burno odobravanje. »Tako je!«)

Konstatirati moramo, da je bil ta uspeh dosežen klub ljudim strankarskih bojem v državi, klub abstinenti značnega dela Hrvatske in klub opoziciji večne skupščinskega zastopanja iz Slovenije, klub opozitivnim kritizmam, ki so ovirale zakonodajno delo, radi katerih smo baš mi Slovenci pretrpeli največje škodo.

Zato imamo pri novih skupščinskih volitvah interes, da se z uspehom pričeto delo za naš gospodarski osamosvojitev od inozemstva, za napredek naše domače proizvodnje in dela ter za ustajanje gospodarskih razmer v naši državi pospešeno nadaljnje in dovrši. Bač mi Slovenci imamo največji interes, da nam volitve prinesajo stalnost in kontinuitet v vodstvu državnih poslov in močno zastombo v parlamentarni večini Narodnega bloka. (Klic: Tako je! Res je! Dobro!)

Mir in delo! Dovolj eksperimentov!

Četudi je izvršeno veliko delo za naše gospodarstvo, vendar je ostalo nebroj vprašanj na vseh poljih žal še nerešenih in vsak dan odlašanja in zavlačevanja povzroča v naših ljudih pojav maleodustnosti in v krogih prizadetih pojavne nezadovoljstva. Iz tega črpajo s hujskanjem in izigravanjem kapital naši politični nasprotniki, katerih interes je, da se rešitev teh vprašanj čimbolj zavleče in da se nezadovoljstvo stanov še poveča. Zato razumemoj napore in prizadevanja, da bi nas spravili zopet v nedogled boj za revizijo ustave in razne druge politične avanture.

Odsklanjamto to njih početje in ga obsojam. Obsojam zato, ker hočemo miru in dela, dovolj imamo teh eksperimentov! (Odobravanje in pritrjevanje: »Tako je! Res je!«)

Slovenija in gospodarski problem!

Mi Slovenci smo kot industrijalizirani hrže eminentno interesirani na izenačenju zakonodaje v cel državi, na izenačenju davkov in javnih dajatev, na definitivni organizaciji državne uprave po načelih decentralizacije, kateri zahtevajo naše gospodarske potrebe, ker je dobra uprava predpogoj gospodarskega napredka. Mi imamo eminentni interes na pravilni uredivi političnih in gospodarskih odnosa z našimi sosedji in z ostalim inozemstvom na podlagi zaščite naše obrtništve in industrijske proizvodnje, ki jo potrebujemo za naš napredok ter za pravilno delo na uspeh našega dela.

V tej smeri želimo bratskega sporazuma.

Vzajemne podpore in pomoči, želimo pozitivnega sodelovanja zastopnikov troimenjskega enaroda v skupščini! (Viharno ploskanje!)

Naš interes je, da se čimprej ustvari in drugič v življenje gospodarski svet, ki je predviden v členu 41. vidovdanske ustanove, v katerem naj bi bili zastopani delegati vseh slojev in stanov, delavcev in podjetnikov, producentov in konzumentov, ki bi sodelovali pri zgradbi gospodarske in socialne zakonodaje. Oživljevanje gospodarskega sveta je naša davna želja ter upamo, da postane važna opora narodni skupščini in vlad ter da bo s svojim delovanjem pospešiti naš gospodarski, socijalni in tem tudi kulturni napredok.

Velik interes pa polagamo tudi na to, da se čimprej oživljovajo samoupravne oblasti in srezke skupščine, katerim je v ustavi začrtan obširen delokrog na gospodarskem polju, pri pospeševanju vseh panog kmetijstva, obrti in industrije, pri pospeševanju strokovnega šolstva in prometnih naprav, pri reševanju socialnih in humanitarnih nalog, delokrog, ki je znatno širinejši kot le bivši delokrog bivših deželnih zborov — da tudi tu pričemo z aktivnim sodelovanjem za ureditev naših specifičnih slovenskih razmer, da v lastni samoupravi dopolnilo delovanje parlamenta. (Odobravanje.)

Interesi naše bele Ljubljane.

Iz navednih ugotovitev je vsekakor jasno, da imamo Slovenci le v sodelovanju in v močnem zastopstvu v Narodnem bloku jamstvo za uresničenje naših želj in teženj ter da nam vsaka druga grupacija, vsako cepljenje in drugačna politična orientacija more prineseti le trajno in nepravilive škode. (Klic: Doli dr. Ravnhar!) Interes naše bele Ljubljane zahteva, da se vse pristaši in prijatelji, katerim leži na srču gospodarski praviti in napredok našega mesta, brez izjemne udeležite v nedeljo skupščinskih volitev in pripomorete k čim sijajnejši zmagi Narodnega bloka.

Mirna in trezna programatična izvajanja kandidata g. Mohoriča so ob zaključku njegovega govora izvajala živahnino in dolgorajno odobravanje. Zborovalci so pribegli kandidatu iskrene ovacie.

Govor dr. Zupaniča.

Predsednik shoda dr. Puc je nato podal besedo ministru n. r. dr. N. Zupaniču. Njegova jedrnata, kratek izvajanja so mestoma izvajala prav viharne ploskanje. Zlasti dva momenta sta naravnost fascinirala zborovalce. Ko je dr. Zupanič konstatiral, da se mi ne moremo deliti v avtonomiji, ker smo nedeljivi, je nastalo frenetično ploskanje in vzlikanje. Ravnotako je izvajal njegov poziv, da naj napredkuje Ljubljana podpre starega polirja Pašića pri gradnji države, velikansko odobravanje in ploskanje. Minister dr. Zupanič je izvajal:

Cenjeni meščani ljubljanski! Spoznavani možje z dobre! Kot ustanovitelj radikalne stranke v Sloveniji sem tel v Narodni blok. (Navdušeno ploskanje in viharne pritrjevanje: »Živelj Narodni blok!«) Danes manifestiram tukaj, da vladu v tem bloku hranim in sporazum. (Klic: »Res je!«) Nasproti časorisne me kritizira, da sem storil veliko napako s tem svojim korakom. Seveda ne mislijo nasprotniki to odkriti, ampak jim je žal, ker vidijo, da sem storil edino pravilno. (Klic: »Res je! Tako je!«) Žal mi je, da ni tudi drugih naprednih strank v našem bloku. Pozdravljam pa zemljoradnike iz Stajerja in njihovim predstavnikom, g. Drobencom in dr. Vošnjakom, ki so vstopili v Narodni blok. (»Sveti soliarnost!«) Obsojam voditelja kranjskih samostoinih zemljoradnikov, ki se je odstranil od našega skupnega nastopa. Naš boj gre za tem, da pošljemo v Belgrad može, ki bodo voljni delati za občinstvo in za vreditev, ki je našim razmeram najbolj primerna.

Vprašanje avtonomije.

Vse govorjenje za avtonomijo in federalizem je utopistično. Ni se ne moremo deliti v avtonomiji, ker smo nedeljivi! (Dolgorajno ploskanje: »Tako je! Živelj Narodni blok!«) Priatelji, kateri hočemo nadrediti hrvatsko avtonomijo, ko pa je meja med hrvatskim in srbskim plemenom, če smemo sploh o njej govoriti, široka celih sto kilometrov. Seveda pri drugih narodih je to kaj drugega, ker se točno lotijo med seboj in nimajo niti milimetra široke meje. V dobi tukih bojev so se romali Srbija in Hrvati od Travnika v Bosni do Žumberka na teritoriju, širokem sto kilometrov! Dalje pravijo učeni profesorji, da segajo Slovenci do Zagreba in Beograd. Sami tameni prebivalci zopet trdijo, da so Hrvati. Vas Vas klicem, da zmaga Narodni blok! Živelj!

Vse Vas zovem, ki ste nacionalisti, ki ste dobrega srca, kajti čas je, da nastopimo, da rešimo državo, da si ohramimo svobodo!

Na plan rojaki, na plan, da zmaga naša misel, da zmaga Narodni blok! Živelj!

Volilna borba.

Volilci Narodnega bloka, ne dajte se z ničemur begati!

Klerikalci napovedujejo v »Slovencu« strahovite volilne laži »Narodnega bloka«. Pišejo in farbajo ljudi, da bodo demokratje izdali faksimile ponarejenega papeževega pisma, da bodo demokratje izdali ponarejenega »Slovenca« itd. Vse to pišejo klerikalci po izreku tatu, ki kriči: »Primite tatu!« — Res je namreč, da imajo klerikalci za nedeljo natiskanih že celo vrsto najbrezvestnejših volilnih lumperij. Razglasili bodo tudi, da je vlad a pada. Zlcrabiti hočejo ime pokojnega našega drja. Ivana Tavčarja, a deliti in lepiti najnesramnejše letake in lepake, ki so v škofov, Merkurjevi in drugih tiskarnah že natiskani. V nedeljo sploh nobena tiskarna ne sme delati in vse, kar bo v nedeljo nalepljeno in razdano, je sleparija, ki je bila tiskana najkasneje že danes ali jutri.

Volilci »Narodnega bloka«, ne dajte se z ničemur begati! Naj delajo volilni sleparji, kar hočejo, Vi pojrite zanesljivo na volišče in vrzite kroglico v Ljubljani v I. (prvo), na Kranjskem v II (drugo), na Štajerskem v IV. (četrto) skrinjico.

Samo to je resnica, na kateri se ne bo ničesar več izpremenilo.

Poziv dr. Ravnharju!

Včerajšnji shod Narodnega bloka v Unionu je razpršil vsa slepomišenja z napredno Ljubljano. 4000 glava množica je dala duška svojemu navdušenju za splošno državno in nacionalno stvar ter izjavila, da hoče tudi za Ljubljano, kakor za celo državo stvarnega gospodarskega dela namesto federalističnega in cepkarskega zgagartva. 4000 glava množica je zaprla sapo tudi najbolj zagrenemu čečkarju v »Slovenec«, ki molči kakor grob, ker se bojni resnice in kjer dobro čuti svoj medleni poraz! Sedaj je na gospodi »narodne zajednice«, da javno in pošteno likvidira in da vrže puško v koruzo! Vsa Ljubljana vidi in ve sedaj, kako in kaj je z dr. Ravnharjevo zločinsko cepkarijo in da ta mož hoče prodati in izdati belo, napredno Ljubljano najzagreznejšemu nasprotniku našega nacionalnega idealna v gospodarskega blagostanja, črnomu klerikalizmu SLS! S časopisom je lahko varati in se bahati na našopirjena in naduta prsa ter dvigati visoko glavo: Glejte, vsa Ljubljana je z menoj, ko pa pride do dejaj in se počaže ljudska volja in pravljeno ljudsko prepričanje v tej veliki borbi med nacionalnim blokom in protidržavnimi strankami in hravatskega in slovenskega separatizma, tedaj preostaja samo ena solucija: da namreč dr. Ravnhar, če se hoče v zadnji ur rehabilitirati, pobere svoje papirje, neha z brezupno akcijo ter se odpove za nekaj časa aktivni politiki! Naj se ne var dr. Ravnhar! Ce doslej ni spravil boljšega skupaj in če je danes njegova akcija na tleh, hoče veliko strašnejša polomija pozneje, ki ga bo zadebla tam, kjer si danes še misli ne! Dr. Ravnhar likvidira in naj počaže klerikalcem lig! Saj drugega ti brezdomovinski rovarji tudi zaslužijo ne. S tem pride v politični pokol vsaj z eno zaslugo za naše javno življenje! Končno moramo, če že pozivljamo g. Ravnharja, naj se odpove političnemu življению, v slovo povedati še to-le: v politiki zmaguje tisti, ki je, prvič, pameten, to se pravi tisti, ki zasleduje poslene, dosledne, patriotske in stalne politične programe. Nadalje je za politika potrebna izredna marljivost ter delavnost, ki je g. dr. Ravnhar nima. Ne zadostuje 14 dni pred volivami stope na plan, se primojušati na prazne prsi, klevetati državlji in narodu vdane elemente in voditelje ter koristiti splošno osvojeni SLS! Nadalje je potrebna velikemu politiku širokogrudnost za pridobivanje simpatij ljudi in javnosti, fine manire, ne pa kanibalski ton vlačugarskih klevet, ter splošna politična in gospodarska izobrazba, ki je g. dr. Ravnhar zopet nima. On zna nositi glavo pokoncu, in to je vse! Naj se g. dr. Ravnhar odtegne političnemu življению, naj izda poziv Ljubljancam, da niti enega glasu ne vržejo v njegovo brezupno skrinjico. Naj tudi pomaga pokopati nemoralno kliko, ki se skriva v Sloveniji za narodnim socialistom. Naj se raje posveti familiji, odvetništvu in narodnemu društvu. To mu svetujemo in njegovem lastnem interesu, kajti vsak ni za politiko!

Tovariši ljubljanski obrtniki!

V ospredju naših interesov stoji potreba rešitve gospodarskih vprašanj in uveljavljanje gospodarskega programa v bodočem parlamentu. Zato nastopamo pri volitvah 8. februarja vsi složno in enotno za naše stanovske in gospodarske interese in za naše gospodarske kandidate mariborske oblasti — Hladoemo

razbremenitve v davčnem oziru,
zahtevamo
zaščito domačega dela
pred inozemsko konkurenco in
upoštevanje domačega obrtništva pri oddaji
javnih del in dobav.

Zahtevamo
podprtje strokovnega nadaljevalnega
žolstva
in pospeševanje obrtniškega napredka. —

Zahtevamo
osnovanje državne Obrtne banke
po načelu enakopravnosti in z upoštevanjem
razvojne stopinje in številčnosti našega
obrtništva. — Zahtevamo, da pri
izrednemu obrotu zakonodaje
uvlejavijo predlogi naših strokovnih obrtniških organizacij.

Ta program se da uveljaviti, ako ga bodo zastopali v narodni skupščini ljudje, ki natančno poznajo naše težnje, in to so kandidati Narodnega bloka, med temi nosilce liste

gosp. prof. Ildebrat Ptak v Mariboru.
Pozivamo Vas, tovarisi, da oddate dne 8. februarja svojo kroglico v 4. skrinjico Narodnega bloka!

Za napredno obrtništvo:
Jak. Zadravec. Ivan Rebek. Franjo Burek.

Obrtniki na Dolinskem za Narodni blok.

Obrtništvo je včeraj na svojem zboru sklenilo v Novem mestu podati to-je-izjavjo:

Ker obrtništvo konstatira, da je danes brez zastombe v težki borbi za obstanek, smatra za očitno potrebo iz stanovske gospodarskih ozirov za sedajne zadnje podpirati Narodni blok in to

temboj, ker so vodstvo SKS si držalo pogodbe, ki jo bila svojčas sklenjena med SKS in obrtništvom. Iz teh razlogov pozivajo vsi obrtniki, zbrani na sestanku v Novem mestu, potom svojega načelstva in odbora obrtne organizacije za Slovenijo obrtništvo, da se njih ključu odzvoče in vržejo kroglico v II. skrinjico!

Narodno napredni in zavedni Jugosloveni

iz kršnega Krasa, tužne Istre, Trsta, solnčne Goriške in iz tužne Koroske ne pomisljajte ne na desno, ne na levo, ter ne cepte narodne fronte! Oddajte vsi kakor en mož svoje glasove Narodnemu bloku dne 8. februarja t. l.

Pomislite, da le močna in edinstvena jugoslovenska država bo ščitila naše, pod tujim jarom združuje in trpeče brate in sestre — pa tudi rešilat Ljubezen za ljubezen!

Primorski Jugosloveni.

Zahtevamo
podprtje strokovnega nadaljevalnega
žolstva
in pospeševanje obrtniškega napredka.

Zahtevamo
osnovanje državne obrtne banke
po načelu enakopravnosti in z upoštevanjem
razvojne stopinje in številčnosti našega
obrtništva.

Zahtevamo, da se pri
izrednemu obrotu zakonodaje
uvlejavijo predlogi naših strokovnih obrtniških organizacij.

Ta program se da uveljaviti, ako ga bodo zastopali v narodni skupščini ljudi, ki natančno poznajo naše težnje, in to so kandidati Narodnega bloka, med temi nosilci liste

gosp. IVAN MOJGORIC,
tafnik Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Zato Vas pozivljamo, tovariši, da oddate dne 8. februarja v Ljubljani svojo kroglico v prvo skrinjico.

Za napredno obrtniško društvo:
Ferdo Primožič, tafnik. — Josip Rebek, ključavnitski mojster. — Ivan Jakopič, knjižnični mojster. — Emil More, sodavčar. — Franc Šeber, tapetniški mojster. — Josip Turk, predsednik. — Eng. Franchetti, hrvatski mojster. Fran Kavčič, gostilničar. — Stefan Špetetič, slikarski mojster. — Ivan Rožman, čevljarski mojster. — Ivan Kersnič, krojaški mojster.

Naša skrinjica v Ljubljani je 1.

Naša skrinjica v Ljubljani je 1.

Tovarišem obrtnikom mariborske oblasti!

V ospredju naših interesov stoji potreba rešitve gospodarskih vprašanj in uveljavljanje gospodarskega programa v bodočem parlamentu. Zato nastopamo pri volitvah 8. februarja vsi složno in enotno za naše stanovske in gospodarske interese in za naše gospodarske kandidate mariborske oblasti — Hladoemo

razbremenitve v davčnem oziru,
zahtevamo
zaščito domačega dela
pred inozemsko konkurenco in
upoštevanje domačega obrtništva pri oddaji
javnih del in dobav.

Zahtevamo
podprtje strokovnega nadaljevalnega
žolstva
in pospeševanje obrtniškega napredka. —

Zahtevamo
osnovanje državne Obrtne banke
po načelu enakopravnosti in z upoštevanjem
razvojne stopinje in številčnosti našega
obrtništva. — Zahtevamo, da pri
izrednemu obrotu zakonodaje
uvlejavijo predlogi naših strokovnih obrtniških organizacij.

Ta program se da uveljaviti, ako ga bodo zastopali v narodni skupščini ljudje, ki natančno poznajo naše težnje, in to so kandidati Narodnega bloka, med temi nosilci liste

gosp. prof. Ildebrat Ptak v Mariboru.
Pozivamo Vas, tovarisi, da oddate dne 8. februarja svojo kroglico v 4. skrinjico Narodnega bloka!

Za napredno obrtništvo:
Jak. Zadravec. Ivan Rebek. Franjo Burek.

Obrtniki na Dolinskem za Narodni blok.

Obrtništvo je včeraj na svojem zboru sklenilo v Novem mestu podati to-je-izjavjo:

Ker obrtništvo konstatira, da je danes brez zastombe v težki borbi za obstanek, smatra za očitno potrebo iz stanovske gospodarskih ozirov za sedajne zadnje podpirati Narodni blok in to

dr. Gregor Zerjava a zaveza za pospešeno izvršitev agrarne reforme, pozivamo vse agrarne reformne interese, da volijo vsi Narodni blok, kičga skrinjica je na Kranjskem 2 (druga), na Štajerskem pa 4. (četrt). — Pripravljalni odbor za organizacijo agrarnih reformistov.

— Dr. Ravnhar prestoplil v klerikalni tabor. Iz povsem zanesljive strani nam poročajo, da je sklenil dr. Ravnhar s klerikalno stranko volilni sporazum za občinske volitve v Ljubljani. Pogodba med dr. Ravnharem in klerikalci je že perfektna. Dr. Ravnhar vse svojo listo pri ljubljanskih občinskih volitvah s klerikalno in hoče s tem omogočiti, da pridejo klerikalci zopet na kraljevo na magistratu. Tako je dr. Ravnhar po dolgem kolobarju, ko je cincal sem in tja med radikalno in Davidovščino stranko, srečno spaval razmer in njegovega nestalnega značaja že pred meseci napovedovali. — Ravnharjeva lista v klerikalna Koroščeva lista tvorita torej tudi pri skupščinskih volitvah v nedeljo eno celoto, kar naj napredni volilci uvažajo!

Na deželi nosi Ravnharjeva lista naslov »bloka narodnega sporazuma«. Tudi ta lista je proračunljena samo v to, da ulovi na svoje limanice nekaj naprednih naivnežev, ki bi sicer ne hoteli glasovati za klerikalce. Vsi oni torej, ki glasujejo na kmetih za Futo »bratstva«, v Ljubljani pa za Ravnharjevo, glasujejo indirektno za klerikalce in jim s tem pomagajo, da odjede nekaj mandatov naprednjakov, ki so vsi združeni v Narodnem bloku!

Zato pozivamo vse naprednike, brez razlike strank, naj se noheden ne da presepti od lepotonečih franzovih gotovih plačanikov klerikalnih agentov, marvej naši kot en mož na vse črti glasujejo za kandidate Narodnega bloka. Noben poslen narodnjak in naprednjak ne smo vzetni na svojo vest greha, da je s svojim glasom podprt naprednega uskoka, ki si danes še nadeva narodno in napredno masko, za občinske volitve ljubljanske pa je že danes podpisal začevniški pakt s klerikalci! Z dvoživkami in flisirči ven iz našega javnega življenja!

— Demokratska skrb za Ljubljano. O tej skribi govorji današnji »Slovenec«, ki zopet pozabi, da so Ljubljancanje pametni ljudje, ki prav dobro vede, kako je Ljubljano upravljala črnordeča koalicija in da je treba vsa vprašanja o za-

ostaločnosti našega mesta naslovti 1. na blvški klerikalni deželnemu odboru, ki je dal napredno ljubljansko avtonomijo in ji odreklo sredstva za napredek in procvit, 2. na črnordečo koalicijo, ki se je pod sleparsko firmo delov. Ljudstva polasti Ljubljane in storila za revno sloje, še manj pa za gospodarski in obrtniški napredek ljubljanskega prebivalstva in mesta toliko, kakor je črnea za nohtom! To so fakti, dragi »Slovenec«. Tvoje demagoško gostovanje pa je prozorno falzificiranje, ker vsak otrok v Ljubljani ve, kdo in kako dolgo so vedrili in oblačili na ljubljanskem magistratu zaupniki SLS! To zaupnika in to stranko je torej treba priti, če imamo danes nevolje v Ljubljani in eči vso nismo zadovoljni z mestnim gospodarstvom. Da, klerikalci so bili na magistratu in niso nicesar storili, ker niso imeli časa! Brigali so za mastne magistratne službe, nastavljali svoje partizane ter pripravljali atako na mestno in napredno šolstvo, da si zasužnijo mladino. Povsod isti cilj in ista metoda!

— Krajevna organizacija JDS VTS Vas vabi, da se danes 6. februarja 1925 ob 7. uri zvečer sigurno udeležite zaupnega sestanka v gostilni na pošti. Dnevnih red: Podrobno delo na dan volitev. Odbor.

— »Slovenec« v odgovor. Z Viča nem pišejo: »Slovenec« pere zamorec Galeta ne se zamenj trudi, da bi opral z njega maidež, ki bo ostal na njem, če mu gg. Strukelj in Tavčar še stokrat izrečeta zaupanje in pohvalo. Pravite, da je sedaj blagajna v redu; seveda — zakaj pa še tega ne poveste, da je moral župan založiti denar, ki ste mu ga vi posodili ker bi mora morali sicer izročiti podnji. Kako je gospodaril, pa povemo pri prihodnji občinski skri. Zvedeli boste še druge čudne stvari, ki Vam bodo prijale gotovo bolj kot vse to, kar ste slišali do sedaj in videli boste, kako vzorčna župana in gospodarja ste si izvolili. Le prijetje Vaše ljudi, da bodo tudi sedaj slišali, zakaj le bi edstvili Gale in kako je gospodaril in vodil županske posle. — Na svinjenje!

— Mantlestaciča železničarjev v Novem mestu. V poročilu o tem shodu je bilo napačno navedeno, da je na shodu govoril tudi načelnik postaje iz Grosuplja, ki ga na zborovanje sploh ni bil. Dotično izjavilo, da je bil svoje čase pristaš NSS, a da je kasneje izstopil iz te stranke, ki podal g. R. Pompr, žel. uradnik-prometnik v Šmarje — Sapa.

— Pristaš Narodnega bloka v Sp. Št. imajo danes zvečer ob 20. pri g. Stropcu zborovanje, na katerem govoril g. dr. Puc.

Prosleta.

Reportor Narodnega glasbenega
v Ljubljani.

DRAMA:

Začetek ob 20. zvečer.

Peteč, 6. februarja: Zaprt.

Sobota, 7. februarja: Ob 20. uri popoldne:

»Pepluh«. Mladinska predstava. Izven.

Prepričan sem, da ne pomlad pridevo do drugega koncerta. Mnogo, zelo mnogo truda je imel g. Kumar s svojim pomisljenim zborom, požrl je marsikatero bridko, boril se morda celo z nerazumevanjem in opozicijo, tembolj moramo ceniti njegov trud. Žal, si ga sam s prečirano tempomečnim dirigiranjem otežuje, se z njim nista ubija. Mnogo tega, velik del, kar hoče on povediti pevcom s svojimi živimi rokami, bi on lahko povedal s pojasnjujočo besedo pri pevskih vajah. Nejasen, megle na, z neštevilnimi ilustrirajočimi gibi pomešan takov način tripi na jasnosti, striktno ter nevajenega pevca ali igralca spravi iz ravnotežja in mreže. Ta tehnika dirigiranja

bi se pri orkestru ne obsenja. Sker pa je to stvar dirigentove individualnosti. — Pevski zbor »Glasbena Matice in Kumaria čaka še mnogo hvaljenega in uspešnega dela, h kateremu ni enemu in drugemu na manjka znanja in volje. —

— Stravinski skladba glasbo o sneženem viharju. Igor Stravinskij, splošno znani ruski skladatelj načmoderne smeri, le te dni prispeval na krovu velikega transatlantskega parnika »Paris« v New Yorku. Med potjo le ladja začela v težak, tri dni trajajoči snežni vihar, kakoršega še ni doživel kapitan te ladje. Stravinski je izjavil, da mu je sneženi vihar dal pobudo za novo simfonijo.

Dnevne vesti.

V Linbuanu dne 6. februarja. 1925.

Uvažujmo, Slovenci!

Adriaticus navaja v svoji brošuri »Jadransko pitanje« tudi avtentično besedilo zapisnika o seji, ki jo je imel vrhovni svet mirovne konference dne 20. januarja 1920. v Parizu.

Na tej seji se je Clemenceau, kakor je razvidno iz zapisnika, izrazil o nas Jugoslovenih med drugim tako: »Slovenija je svetovna vojna. Ena četrt Jugoslovenskih držav — Srbija se je borila na naši strani in žela nato slavo in čast, katere ji zgodovina ne more odrekati. Toda na drugi strani vidimo Jugoslovence v vrstah avstrijske vojske, kako se do zadnjega trenutka bore proti nam. Res, borilo se je nekaj jugoslovenskih divizij tudi na naši strani, ko je nastala možnost, da se organizirajo iz vojnih ujetnikov... Zarato je treba stvari smelo pogledati v edeljo ves dan zaposlenih nekaj uradnikov, ki bodo dajali potrebna tozadovna pojasnila.«

— Somišljenje in drugo občinstvo

vlijedno prosimo, da na večer dneva volitev ne slijo v tajništvo »Narodnega bloka« in tudi ne v redakcije naših listov, ker je s tem vsako redno delo onomogočeno. Pač pa javljamo javnosti, da bosta redakciji »Jutra« in »Slovenec« oz. tajništvo »Narodnega bloka« v Kazini vsake pol ure obveščali občinstvo v kavarni in restavraciji »Zvezda« o najnovejših volilnih rezultatih.

— Napredni javnosti priporočamo,

naj dobro prečita poročilo o sročnjem manifestacijskem shodu Narodnega bloka na četrti strani današnjega »Slovenca«. Komentar o tem infamem izlivu klerikalne gnojnici in držnem napadu na dr. Pivka, se nam zdri odveč, ker smo trdno prepricani, da vedo vse, kdor je še pošten in značajen, kaj je njihova dolžnost in komu lahko zapujo v nedeljo usodo naše svobodne države. Tipom, ki tako nesramno pljujejo na naše največje narodne svetinje, na naš slovenski ponos, gotovo ne. — Sramota, da so med Slovenci take podle kreature sploh še mogoče!

— Zloraba dr. Krekovega imena in smino! SLS je zašla s svojo protisrbsko gojijo in s svojim avtonomističnim separatizmom popolnoma nasprotno smer, kakor jo je zagovarjal njen blivši idejni voditelj in veliki jugoslovenski patriot dr. Krek! To dejstvo je splošno znano in spada že v zgodovino. Samo SLS in njen brezvestni ter lažljivi duhovniki-člani si upajo zanikati to dejstvo ter dolžijo druge, da ni to res, ko ponavljajo čisto resnico! Potem pride ljubljanski škol, ki bi se lahko aramoval toliko notranje neodkritostnosti in imenuje »Slovenčevem resnicoljubnost, s katero zanika priznana in dogiana politična in zgodovinska dejstva ter izjave pok. dr. Kreka, nadnaravno resnicoljubnost!«: dočim kletva skupno s »Slovencem«, napredne liste, ki trde resnico, da jim primanjkuje naravnega čuta za resnicol Draki škol, stvar je državna. Vi in Vabi pristaši in oziroma prijatelji potrebujete prav korenite privzgoje resnicoljubnosti, ki je začetek in konec vseke veri! Res je, da je dr. Krek obsođal avtonomistične zabilde! Ali hočete to javno znakati! Zakaj ne spoštuje resnice, hčerke božje?!

— Uprava državnih monopolov in prisilna poravnava. Uprava državnih monopolov je dostavila ministrstvu pravde akt, v katerem vprašuje, ali se tavenkonkurzna poravnava nanaša tudi na upravo monopolov, kadar le ta uprava fondov upnik. Ministrstvo le akt oddala kasalciskemu sodišču, da Izreča svoje mnenje.

— Javna dražba neizročljivih poštnih paketov. Shranjevalni poštni urad bo prodajal na javni dražbi pakete, ki se niso mogli izročiti naslovnikom, niti pošiljaljem. Javna dražba se bo vrnila dne 10. in 11. februarja tl. vsakokrat od 8.—12. v Shranjevalnem uradu poštné direktorije, Sv. Jakoba trg štev. 3. II. nadstropje, desno, soba štev. 83.

— Gremili trgovcev za ljubljansko okrogle vabi na svoj letni občini zbor, ki se bo vršil v petek dne 13. februarja t. l. ob 9. uri in določene v gremilni zbiravalcini Ljubljanske kreditne banke, Aleksandrova cesta 1./I. z običajnim dnevnim redom. — Fr. Žebal, načelnik I. z. 308-n.

— Ne v Argentiniju. Naš generalni konzul v Buenos Airesu poroča: Že tev je bila slab, zato voda povsod brezognost. Naj se nihče ne soli v Argentinijo.

— Iz ramnih kraljev države. V Vinkovcih si je britovje preuzezel vrat vpokojeni nadzgorav Pavao Djakovska. Motiv samomora je neznan. Zanimivo je, da se je pred leti vstrelila skupaj s svojim zarokirom, aktivnim oficirjem, ena izmed hčerk pok. Djakovskega — V Stojdragi na Hrvatskem se je smrtno ponesrešila Kata Rebić, soroga posestnika Janka Rebića. Padla je s podstrešja na tla in prilečila tako nesrečno na glavo, da je obležala mrtva. — V Novem mestu se je zastrupila gospa Marija Stangl. Popila je večjo količino strinjima, Klub temu, da je bila takoj prepeljana v bolničko, kjer ji je bila nudena prva pomoč, podlegla pa po težkih mukah. Zapustila je dva otročica v starosti trih let in 14 dñ. Motiv samomora ni znan. — Na Zduši pri Mekinjah se je smrtno ponesrešil 19 letni posestnik sin Josip Bitenc. Pri sekanci dreves je padla nanj velika smreka in mu prebil lobanje. Umrl je med vožnjo na dom.

— SOMISLJENIKE V LJUBLJANSKI IN MARIBORSKI OBLASTI prosim, naj nam izdi volitev v njih občinah neznanijo telefonski ali brzojavno. Naš telefon ima številko 34. — Svoje stroške naj nam pismeno naznasni, poravnamo jih z obratno pošto. Posebno prosimo gg. predsednike vojnih komisij, ki so naši somišljeniki, naj nam blagovale aporočili izid vseh.

— Treči. V Popovem Polju je povila seljakinja Andja Balč trojčka, enega dečka in dve deklici. Mati in otroci so popolnoma zdravi.

— Justifikacija v Blelovaru. Včeraj je bila v Blelovaru v podni dvorani razglasena potrditev smrtne odsobde nad Ivanom Parapatovičem, vodjem drzne robarske tolpe, ki se je leta 1922 in 1923 klatil po celih Hrvatski in Slavoniji. Prošnja Parapatoviča za pomiloščenje je bila odklonjena. Ko so mu prečital smrtno odsobdo, je ropal predsednik senata rekel: »Gospod predsednik! Vedno sem imel opraviti zorožjem in zato je moja želja, da tudi odorožja poginem. Če je to mogoče, potem na pravite, kakor veste li znate!« Parapatovič je tip zakrnjenega zločinka. Njegova justifikacija je bila izvršena danes dne 6. tm. ob 8. na dvorišču blelovarskega sodišča. O justifikaciji, ki jo je izvršil krunski Manzner, še poročamo.

— Kriminalna statistika Bosne. Sarajevska policija je izdala kriminalno statistiko Bosne v letu 1924. Glasom tega so bila v tem letu zagredena sledeteča dejanja: 35 slučajev razčlanjenja Veličanstva, 28 slučajev javnega nasilja, 9 slučajev posilstva, 7 umorov, 14 ubojev, 51 slučajev težke telesne poškodb, 30 slučajev požiga, 716 slučajev tativne, 173 poneverb na sledi v 45 drugih deliktov. V tem je bilo 1008 zločinov, kajih krivci so bili v 975 slučajih odkriti. Policijski prestopki je bilo 19.508.

— Eden, ki je izrabil volilno propagando. Novosadski listi poročajo, da je vse mestno preplavljeno z volilnimi plakati raznih političnih strank. Najbolje je to situacijo izkoristil čevljari Bata, ki je naločil plakate sledeteče vsebine: »Volilci vseh strank! Če boste volili, potem volite samo človeke trdke Bata!«

— Razbojnica v orožniški uniformi. V selu Ravnem Brdjem pri Trebinju sta prisla pred dnevi dva razbojnika v orožniški uniformi in vstopila v hišo seljaka Rame Gjuriča. Pobrala sta v hiši vse dragocene predmete, ženama sta odvzela prstane in uhane, nato pa sta ukazala Ojmiru ter njegovemu mlajšemu bratu, da jih spremljata. Čim sta izstopila, se je začul grozen krik na pomoč. Počeli sta dve puški. Prestrašeni ženi sta izstopili iz hiše in nudil se jima je grozen prizor. Obra brata sta ležala vsa okrvavljenja na zemlji. Roparji so oba ustrelili. Za brutalnino zločincema je bila takoj odposlana orožniška patrulla, vendor ju dosedaj ni bilo mogoče izslediti.

— Poneverbe na poštel v Splitu. Na poštnem uradu so prišli na sled veliki tatinar ter poneverbi denarja. Tako je bilo poštnemu blagajniku takorek izpred nosa ukradenih 30.000 Din. kasneje pa se je ugotovilo, da je neznan storilec izmaksil iz vsakega ovoja po več bankovcev. Skoda znaša okoli 100.000 Din. Oblasti so uvedle obširno preiskavo.

Iz Ljubljane.

ZNAMENITA ČEŠKA UMETNICA PEVKA EMA DESTINOVÁ nastopi danes v Smetanov operi »Prodana nevesta«.

— Apel na gledališko upravo. Gospa E. Destinová je slavna pevka svetovnega slavosa. Ker ni bilo več mogoče dobiti vstopnic za današnjo predstavo, bi želeli, da gostuje slavna umetnica še v kateri drugi vlogi, na prim. v »Madame Butterfly«. — Tiski, ki je njeni najslajnejši partiji. Saj imamo ves ansambel doma! Zraven večike umetnice bi radi slišali tudi naše umetnike g. Betetta kot cerkvinko, g. Popova kot Skarpila ltd. Več rednih poslušvalev gleidišča.

— Razveljstvo mestnega dohodarskega urada razpisuje natečaj za oddajo krovjaškega dela službenih oblik. Tozadovne ponudbe naj se vložijo do dne 15. t. m. do 12. opoldne pri zgoraj navedenem razveljstvu, Gospodarska cesta 17, kjer se bo tudi tozadovna pojasnila.

— Mestna zastavljalcica ima tomesecno dražbo junija 1924 zastavljenih predmetov 12. tm. ob 3. popoldne. 309/n

Iz Celja.

— Važen politični sestanek krajevne organizacije JDS za mesto Celje se vrši v soboto, dne 7. t. m. ob pol 21. uri zvečer v klubovi s. Celskega doma. Potrebna je počnoščevalna udeležba!

— Vsi volilni lokalji Narodnega bloka v mestu Celje so za I. volilče v Zvezni tiskarni, za II. volilče v ateljeju g. kraljevskoga moštva Iv. Bliznjaka poleg magistrata. Opozarjam volilce Narodnega bloka, da je bila takoj prepeljana v bolničko, kjer ji je bila nudena prva pomoč, podlegla pa po težkih mukah. Zapustila je dva otročica v starosti trih let in 14 dñ. Motiv samomora ni znan. — Na Zduši pri Mekinjah se je smrtno ponesrešil 19 letni posestnik sin Josip Bitenc. Pri sekanci dreves je padla nanj velika smreka in mu prebil lobanje. Umrl je med vožnjo na dom.

— Odlikovanje zaslужnih gasilcev. V četrtek, dne 5. 2. m. ob 15. s. je vršila na celjskem srezkem poglavarni

stvu svečana izročitev odlikovanj, ki jih je na predlog min. dr. Žerjava od Nj. Vel. kralja prejelo petoro zaslужnih gasilcev celjskega srezca: g. dr. Richard Bergmann, zdravnik v Žalcu, posestnik v Zalcu, Josip Širca, trgovec, čevljarski mojster v Vojniku, Jakob Zajc, posestnik v Sv. Petru v Savinjinah, in Valentijn Jeronovšek, teknikalni mojster v tovarni Prebold, za 40letno neumorno in požrtvovano aktivno delovanje v službi gasilstva.

— Slovensko izročitev odlikovanja. — Justifikacija v Blelovaru. Včeraj je bila v Blelovaru v podni dvorani razglasena potrditev smrtne odsobde nad Ivanom Parapatovičem, vodjem drzne robarske tolpe, ki se je leta 1922 in 1923 klatil po celih Hrvatski in Slavoniji. Prošnja Parapatoviča za pomiloščenje je bila odklonjena.

Ko so mu prečital smrtno odsobdo, je ropal predsednik senata rekel: »Gospod predsednik! Vedno sem imel opraviti zorožjem in zato je moja želja, da tudi odorožja poginem. Če je to mogoče, potem na pravite, kakor veste li znate!«

— Tragična smrt sodnega svetnika I. Pogačnika.

na je bila rojena v mislih Joseph Henry-ja, John W. Draper-ja, Andrew Whitema in Augustus Rowland-a, in jaz sem jo propovedoval in vedno navdušeno podpiral. Čast, ki mi je bila pododeljena, očvršča mojo vero, da to je doktrina dandanašnje ameriške znanosti. — F. L. I. S.

Tragična smrt sodnega svetnika I. Pogačnika.

V tork zvečer se je raznesla po Kranju vzemljenoča vest, da pogrešajo sodnega svetnika Ivana Pogačnika, katerega je poznal ves Kranj in tudi okolica in ki je bil povod zelo priljubljen in cenjen. Pogačnik je hodil vsak dan redno na spreهد in se vsak večer tudi redno vrnil. V tork zvečer pa je priletel domov le njegov zvesti spremljevalec, mali foxterrier brez gospodarja. Na vse zgodbu so obvestili orožništvo in politični, ki je šla takoj po izvedovanju.

Med tem je žandarmerija Iskala, neki milnar služajno opazil pri vodnih grabliah nad zavornico Majdičevega milna utopljence, ki je stal navpično, pritisnjen k grabljam. Obvestil je takoj okoličane, ki so nesrečnika izvleklj in spoznali v njem pogrešanega g. Ivana Pogačnika. Ljudje so skušali pojasnit zagotovo nesrečo. Pretiskali so obrežje kanalov, s niso našli nicesar. Dobrin 100 m nad kanalom, kjer se odcepil od savske struge, pa so našli na obali utopljence Ščipalnika in pa palico. S tem je bilo vse pojasnjeno; dež. sod. svetnik je imel navado, da se je kel redno sprehačal proti Naklenu in se nato vrnil po Savski. vodoredu. Ker je večkrat trpel na hudem glavobolu, je med sprehoodom stonil večkrat k Savi in si v vodo hladil čelo. Tako je moreno bilo tudi usodenega dne. Gotovo je prišel na obal, odločil palico in Ščipalnik, hoteče so s hladno vodo olajšati bolečine. Med tem mu je zdržalno in izginil je v hladnih savskih valovih. Utolj je v utopljence je Savna nesla v kanal, kjer je pri grabljah nad zavornico obtičal.

Defeznosodni svetnik Ivan Pogačnik je bil izborni uradnik in je nad 25 let služboval v Kranju, kjer je bil tudi kot uradnik, kot poštnjak, kot človek povod priljubljen. Pokojnik je bil brat slavnega opernega pevca Navala Pogačnika; umrl je kot samec v 65 letu. Pogreb priljubljenega pokojnika bo v Kranju v petek na 17. popoldne. Blag mu spomin!

Borzna poročila.

Ljubljanska borza.

LESNI TRG.

Rebeljni, pričljeni (po naročilu), fco. meja, blago 650; deske, 40 mm in 50 mm, III. vrsta, fco. meja, denar 480; bukovi krtji, od 25 cm pre. naprej, do 250 mm dolžine naprej, beli, brez srca, fco. nakladna postaja, 3 vag, denar 440, blago 445, zaključki 440; borove deske, 50 mm, 4 m dolžine, fco. avstr. meja, blago 710; bukova drva, 1 m dolžine, polauba, fco. nakladna postaja, balgo 20.

ZIT

Gospodarstvo.

Izvoz mleka iz naše države.
Mleka smo izvozili predlanskim 3.170.123 kg v vrednosti 9.712.003 Din. in sicer v Avstrijo 3.009.770 kg, na Madžarsko 1140 kg, ostalo pa v Italijo. Izvoz mleka l. 1924 je bil po količini in vrednosti trikrat večji nego predlanskim. Mleko izvaja Slovenski v Medjimurje. Iz Medjimurja se izvozi okrog 150.000 l mleka letno. Vse mleko gre iz teh krajev preko Maribora in Špišja v Avstrijo. Največja podjetja za izvoz mleka so v Medjimurju A. Mekovec, Hinko Hiršon in Vajda. Iz Hrvatske izvaja mleko tvrdki »Hrvatska« in »Rahter« iz Zagreba.

Iz Slovenije se je izvozilo l. 1924. po 35.000 l mleka v vrednosti okrog 120.000 Din in sicer preko obmejnega carinarnic v Špišju in na Jesenice na Dunaju. Mleko izvaja Slovenska mlekarstva zadruga (160.000 l na dan) in mlekarna A. Bernard (15.000 l dnevno). Ostalo mleko izvaja manjše tvrdke. Mariborska mlekarstva izvozi mesečno 40.000 l, »Špapić«, Maribor 8.500 l, »Akos«, Maribor 13.000 l, Brekovnik, Celje 12.000 l, graščina Hanshug, Kočevje 9000 l, Kutin, Pragersko 13.500 mesečno. Poleg teh imamo v Sloveniji še 7 manjših mlekarstva podjetij, ki izvajajo mesečno 49.000 l mleka.

Na dunajskem trgu konkurira našemu mleku česko, ker se prodaja po istih cenah. Pred vojno smo izvajali iz Slovenije mnogo mleka v Trst, Pulo, Opatijo in Reko. Po vojni se izvaja v ta mesta zelo malo našega mleka. Od mleka ni treba plačevati niti naše izvozne, niti avstrijske uvozne carine, pač pa se plačuje od vsakega litra 8 para za carinske manipulacije, kar zelo škoduje našemu izvozu. Država bi storila mlekarstvu kot mladi, a vendar zelo važni panogi našega gospodarstva veliko uslužno, če bi te takse odpriavila. Dobro bi bilo tudi znizati železniške tarife za prevoz mleka, ker moramo podpirati podjetja, ki se potočajo z izvozom, če hočemo razviti živinorejo in pomagati našemu kmetu do zaslužka. Poleg tega so potrebni pokmeti posehni tečaji o mlekarstvu. Naše ljudstvo še vedno ni dovolj poslušno, koliko koristi ima lahko od živinoreje in kako važna postavka v domaćem gospodarstvu je prodaja mleka v večjih količinah. Ssploh je to hvaljeno polje, na katerem lahko dosežemo prav lepe uspove, če si bomo znali pomagati. Država je sama interesirana na tem, da naša kmetijstvo čim bolj uspeva in napreduje. Zato je njenja dolžnost podpirati kmeta zlasti v takih slučajih, ko ne gre za kdove kako velike stroške.

Odmevi načema porasta dinaria

Beogradsko trgovska zbornica je sklicala 1. februarja sejo, na kateri je poročal podpredsednik M. Stanojević o skakanju dinaria in posledicah te valutne perturbacije za našo trgovino. Stanojević je izjavil:

»Nagli porast dinaria je vznemiril ves trgovski svet, uvozničarje in izvozničarje. Njihova bojanje je upravljenata, ker žive v času naglih in nenačavnih sprememb. Tudi najnajja vrednost dinaria je manj nevarna, če je stabilizirana, nego porast dinaria v parnih za 20%, kakor je bilo to januarju. Treba je dobro premisliti, dali je bil ta nagi porast dinaria posledica večjega dotoka deviz ali pa šnekulacija. Če si ogledamo tečaje zadnjih mesecov lanskega leta, vidimo, da se je dinar polagoma in normalno popravljal, tako, da je notiral 100 Din v Curihu v septembri 7.32, v oktobru 7.30, v novembri 7.55 in v decembri povprečno 7.70 švicarskih frankov. Po našem izvozu bi se moral dinar v Curihu popravljati mesečno za 10 centimov pri 100 Din ter bi se moral kretati v januarju med 7.80 in 8. Ne glede na to pa je notiral v Curihu 29. dec. 7.80, 5. jan. 7.96, a 9. jan. je naenkrat rapidno poskocil na 9.12%. Nato se je začel zopet vračati in je notiral 10. jan. 9.10, 30. jan. pa 8.45. Verjetno je, da se bo v februarju gibal med 8.— in 8.20, ali malo več, ker je izvoz kruze velik, ni pa mogoče, da bi dosegel 9.12, kakor 9. januarja.

V šestih letih od 1919. do 1924. je uvozila naša država za 33 milijard 300 milijonov dinarjev. Od tega je treba odšteti za 3 milijarde uvožene blaga na račun reparacij, tako da nam ostane čisti uvoz v znesku 30 milijard 300 milijonov. Če odštejemo od tega izvoz v znesku 25 milijard 600 milijonov, nam ostane 4 milijarde 700 milijonov deficit. Z ozirom na izvoz, ki je vsak leta večji, se bo ta deficit v trgovinski bilanci izravnal v petih letih in takrat se vrne dinar na predvojno vrednost. Naš mesečni izvoz znaša okrog 800 milijonov dinarjev. Od tega ni bila prodana dobra polovica deviz za to blago in tako so bili naši izvozničarji radi naglega in neprisakovani in

za porasta dinaria v januarju oskodovani najmanj za 10% ali za 50 milijonov dinarjev. Naglo in zelo občutno skakanje dinaria lahko za nekaj časa zniža naš izvoz. In kakor je bila potrebna intervencija države, ko je dinar padal, tako je potrebna tudi sedaj, ko dinar naglo skače. Radi naglega porasta češke krone je trpel češkoslovaška industrija veliko škodo, države z dragi valute, kakor Švica, Amerika in Holandska pa niso mogle izvoziti vseh svojih izdelkov, ker je bil njihov denar drag.

— **z 30 milijonov dinarjev za sladkorno industrijo.** Finančno ministrstvo je odobrilo kredit v znesku 30.000.000 Din za tovarne sladkorja, ki morajo povrnati račune z dobavitelji sladkorne pese. Ministrski svet in glavna kontrola sta odobrila izplačilo svote.

— **Pogajanje o zboljšanju tovornega prometa na progi Maribor-Dunaj.** Na intervencijo ljubljanskega železniškega ravnenstva se začelo v kratkem pogajanja med našim in avstrijskim prometnim ministrstvom glede zboljšanja tovornega prometa na progi Maribor-Dunaj. Od rezultata teh pogajanj je odvisno, da li bo naš izvoz letos mnogo večji nego lanski in predanski, ker je dober promet prvi pogoj za uspešno zunanjjo trgovino.

— **g Slovenia dobil sol.** V Trst je prispevala ladja, natovorjena z morsko soljo. Sol je namenjena za Slovenijo. Kemik beogradsko monopolne uprave je že v Trstu, kjer pregleda in sprejme sol, nakar se začne takoj prevažati v Ljubljano in druga slovenska mesta.

— **g Lesni trg.** Vlasi tečaj dinaria povzroča zastoj na domaćem lesnem trgu, ker je naš les na svetovnih trgih eden najdražjih in mora vsaj začasno računati z veliko konkurenco tujega, cenejšega blaga. Tako se opaža v izvozu našega trdega lesa, da Italija, Španija, Grška in Egipt čedalje bolj povprašuje po romunske lesu, ki je zdaj vsled porasta dinaria v celo ugodnem položaju. Naša vlada se navzicle temu že ni spamerovala, da bi znižala prevozne tarife in odstranila carinske ovire ter znižala pretirano visoko takso. V zvezki v slabim izvozu je tudi na domaćem trgu promet nazadoval. Domača povpraševanje po lesu je minimalno. Vendar pa so cene čvrste. Več prometa je na trgu drži za kurjavo, ali tudi tu je povpraševanje relativno manjše, nego obsodi.

— **Obrtniki kredit.** Obrtniki se opozarjajo na dolžnico o obrtniških kreditih, ki so načinoma objavljena v č. 3 »Obrtnega Vestnika«.

— **Razstava mlekarstva.** Ministrstvo inostranih del poroča Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da bo na letosnjem mednarodnem vzorčnem velesemlju v Milanu, ki se bo vršil od 12. do 27. aprila tl. urejena posebna sekcija za mlekarstvo proizvodov. Naš generalni konzulat v Milanu poziva vse naše interesarne, da se udeležijo razstave v čim večjem številu. Na prošloletni razstavi so se udeležile skoraj vse evropske in južnoameriške države. Ker se naša država ni razstavila udeležila lanskega leta, naj bi letos ne izostala.

— **g Velesemlje za sladkor v Magdeburgu.** Konzularno odelenje ministrstva inostranih del je naznanilo Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da je prejelo od našega poslanstva v Berlinu obvestilo, da se vrši v Magdeburgu od 23. maja do 7. junija velesemlje za sladkor. Velesemlje se vrši na prilikl proslave 75 letnice »Udruženja nemške sladkorne industrije«. Nemci želijo pokazati točno sliko svoje produkcije in tehničnega napredka v tej stroki in z bogatima ne bodo pripuščeni razstavljalci — tuji državljani.

— **Dobave.** Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 25. februarja t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani glede dobave raznih tiskovin. — Dne 26. februarja t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznih tiskovin. — Dne 27. februarja t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave 130.000 kg bukovega lesnega oglja; pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici glede dobave sanitetskoga materiala glede dobave klingerita in glede dobave 2 strojev »frezovkov«. Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniske zbornice v Ljubljani na pogled.

— **g Dobave.** Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 16. februarja t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani glede dobave raznih tiskovin. — Dne 21. februarja t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici glede dobave enega tovornega avtomobila. — Dne 24. februarja t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave okroglega železa, pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici glede dobave vijakov. — Dne 25. februarja t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu glede dobave grafikonov, knjižic za nove vozne rede itd.; pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave vrvic za mašenje. — Dne 26. februarja t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave banda za kolesa; pri ravnateljstvu drž. železnic v Subotici glede dobave mrežic za plinsko razsvetljivo. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniske zbornice v Ljubljani interensem na pogled.

— **g Živinski sejem na Dunaju dne 3. sredo.** Na živinski sejem je bilo prigmanih 2337 glav živine, in sicer iz Madžarske 399, iz Romunske 901, iz Jugoslavije 18, iz Češkoslovaške 59. Cene so bile sledete: voli slabši 13—15.000, bik 14—18.000, krave voli slabši 13—15.000, biki 13—18.000, krave 12—17.000, mrljava živina 8—12.000.

— **g Grška trgovska mornarica je štela**

To in ono.

Tatvina kovčeka kraljice Marije

Pred senatom v Ogulinu se je vršila dne 30. in 31. januarja razprava proti Vatroslavu Mulvanu, šetu železniške postaje v Bakru, in proti njegovi soprigi Pavli, radi zločina uradne poverbe, odnosno sodcev. Za razpravo je vladalo v Ogulinu ogromno zanimanje. Sodnemu senatu je predsedoval sodni svetnik Goršič, votanti so bili svetniki Bliskupek, Vurdelja in Jelčić, otočno pa je zastopal drž. pravnik Miščanovič. Obtoženca sta zagovarjala odvetnik dr. Kosulj iz Zagreba in odvetnik Horvat. Obtožnica občita Vatroslavu Bulvanu, da je kraljica potovala v Dalmacijo, enega izmed kovčev. V kovčegu so ne najhajali različni predmeti v skupni vrednosti 2500 Din. Njegova sopriga Pavla je otočena, da je predmete, o katerih je vedela, da so ukradeni, darovala prijateljem in znancem, in deloma pa jih je obdržala sama.

Bulvan je priznal, da je bil pri prihodu dvornega vlaka v službi, da pa ne ve, kaj je prišel kovčeg v njegovo pisarno. Kovček je opazil še pozneje, a ni polagal na to večje važnosti, ker je bilo tam več sličnih predmetov. Kasneje je ugotovil, da je kovček last dvorne gospode, ni pa si upal zadeve prijaviti. Pritlajo je dvornega vlaka so prenašali gardisti. Kam, to ni pazil, ker je imel dovolj drugega posla.

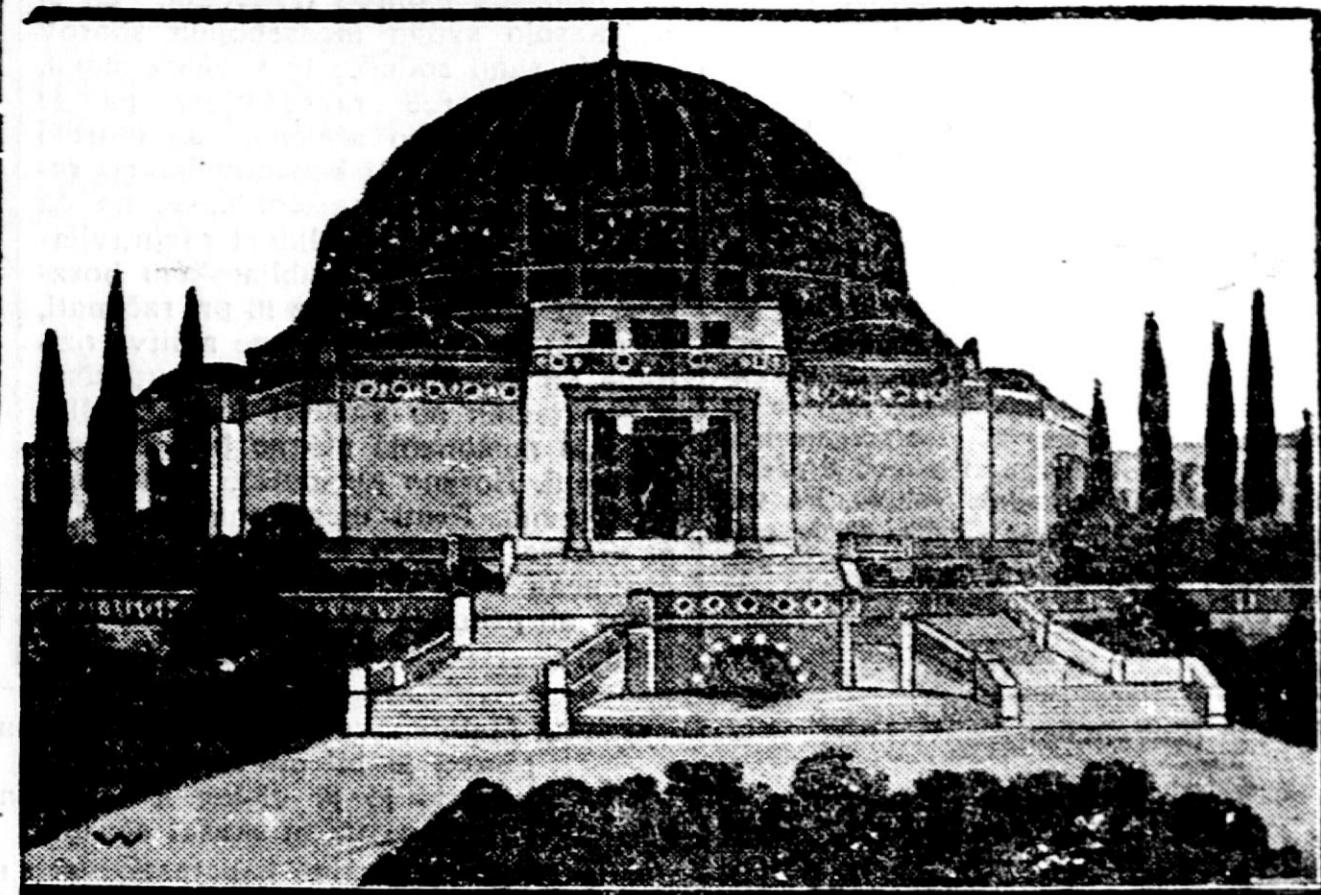
Pavla Bulvan je priznal, da je odnesla kovček v svojo sobo. Bil je ves umazan, in hotel ga je očistiti. Priznala je tudi, da je nekatere predmete darovala prijateljam in sorodnikom. Kovček je odpril ključnici Čavničar Pančić. Toda v to pa je napravila

Obliko imamo volreno, spat hodišmo zgozdaj in vstajamo še pred solnčnim vzhodom. Tako živimo dan na dan, leto na leto, in tako se počutimo zdrave in zadovoljne.

Pripeti se, da kdo pada, ko sledi komam. V takem slučaju poklicemo na pomoč zdravnika iz kakega bližnjega kraja. Duševnika sedaj nimamo. Bil je pri nas nekaj časa neki mladi gospod, pa mu le bilo dočas in je odšel. Sedaj iščemo starejšega duševnika. Med seboj živimo v ugodnem

bratstvu in si pomagamo drug drugemu. — Naš kraj je osamljen in oddaljen od drugih, pa smo se navezali drug na druga in živimo srečno tako, da si ne želimo nikakih izprememb. Pri nas ni preprič, najbrže radi tega, ker se ne točijo alkoholne piščice. Tatvina je pri nas neznanata.

Redki so smrtni slučaji v občini, pa tudi redki porodi in poroke. Kaj hočete? Naš zrak je mrzel in to vpliva na značaj življenja. Dekleta čakajo brez nestropnosti. Ako se poroče, so dobre žene, ake ne, pa se udajo svoji usodi in vrše svoje vsakdanje delo dalej in vedno z enakim veseljem.

ZIDOVSKA UNIVERZA V JERUZALEMU. Angleški nemestnik v Palestini, lord Ballou, otvoril dne 1. aprila t. l. v Jeruzalemu židovsko univerzo, ki jo vidimo na sliki.

Saj nisem zločinec . . .

Poročali smo v včerajšnji številki »Sl. Naroda« o strahovnem zločinu, ki ga je izvršil delavec Radenko Petrović nad svojo ženo Milico. Slučaj deloma sportinja na tradicijo ameriškega podkonzula Daytonu in njegove ljublice gdč. Uzunajtis. Petrović, ki se je sam privjal sodišču, je bil sprva zelo razburjen ter je govoril zelo zavedno. Temu zasliševanju pred preiskovalnim sodnikom pa se je nekoliko umiril in pripovedoval je razne podrobnosti o zločinu. Ko ga je preiskovalni sodnik opozoril na razna protislovja njegovih izpovedi, je Petrović razburjen zakričal: »Ne mučite me, jaz se šele danes zavedam vsega!« Zatem je pripovedoval, kako je nekoga dne svojo ženo osumil nezvestobe. Milica mu je baje rekla, da ž njim ne mara niti kruha jesti. Nato se je ujezel in je ženo zadavil. Zgodilo se je to zjutraj. »Toda včeraj ste Izjavili, da ste jo zadavili zvečer,« je menil preiskovalni sodnik. »Rekel sem vam že, da se šele danes zavedam vsega,« je odvrnil Petrović. Zdaj se, da je zločin bil res izvršen v jutrijnji urah, predno je odšla Milica na delo. Petrović je izjavil, da sta se vsako jutro z ženo običajno prepričala. Odšla mu je, da naj si pošče dela. Petrović se tudi ne zaveda, da je ženo zadavil in je verjetno, da je umor izvršil v pjanosti. Zanimivo je med drugim, da Petrović očita svoji ženi nezvestobo, dočim je sam živel v – bicariji. Leta 1914 se je Petrović poročil z neko seljakino, po imenu Zorko. Leta 1919. pa je svojo ženo enostavno zapustil ter se poročil z Milico, ljubko in simpatično devojko. Svoje listine je ponaredil. Zakon je bil sprva srečen. Ko pa je bil Radenko brez službe, se je pričela doba pomanjkanja in trpljenja, čije tragitev konec je sedaj...

Zdaj se, da je Petrović nenormalen. Ko so ga pripeljali na tehnični oddelki političke urade, da bi ga fotografirali, je ogoren kričal: »Nočem, da me fotografirate... Saj nisem zločinec!« Naj sodišče odloči, če sem izvršil zločin! Ne maram, da bi beogradski listi primaši mojo sliko!« Zasliševanje Petrovića se nadaljuje.

Poplava kobilic v Mehiki.

Pred petimi leti so zapustili neizmerni roji kobilic svojo domovino v centralni Ameriki in se valili v severni smeri, da si poštejo roditvene kraje. V preteklem letu so ti ogromni roji dosegli Mehiko in zapustili hiljajne jajide, katera so se sedaj pred meseci na vročem tropičnem soncu izločila. Od tedaj se vali ogromna armada kobilic, kakršne so se ne videlo, dosegaj nevzdržno proti severu, povsod uničujoč polja, gozdove in travnike. Strahotna je slika opustošenih krajev, kjer so se valili mimo roji kobilic.

Ze nad 15 let imajo mehiški farmerji tečje boje s kobilicami. Zdeli se, da so končno poplave kobilic končale in večina farmerjev, ki so bili že skoraj uničeni, je začela svet z izposobljenim kapitolom na novo obdelovati. Setev je vzel kobilice in obdelal se je dobra žetev. Nenad

* Mascagnijeva taktirka. Mascagniju se če je zlomila v dunajskem meščanskem gledališču pri dirigiranju taktirka. Navzoči častilci italijanskega skladatelja so priskočili, da si prilaste mojstrovo taktirko in eden je takoj odšel za njo štiri milijone avstrijskih krov. Mascagni je izročil sveto podporne-mu fondu za gledališke godce.

* Za vsak volinil glas — poljub. Znani parlamentarec, sir Henri Curtiss Bennett, ki ga je okraj Brewood postal kot poslanca v angleški parlament pri zadnjih volitvah v novembri, je za časa tečanje volilne kampanje storil razna neprimesljena občanja. Meni nekim govorom je namreč obetalo, da v slučaju izvolitve poljublji vsako volilko svojega okraja. Ko so mu sedaj volilci predili veliko gostijo jo med pozdravnim govorom predsednik tamoznega volilnega odbora opozoril poslanca na občanje ter ga pozval, da ga izpolni. Prisotne dame so odobravale poziv predsednika ter tudi same glasno zahtevalo, naj poslanec izpolni svoje občevanje. Galantni poslanec se je moral dvigniti in izjaviti: Jaz sem pripravljen izpolnit občanje in nočem niti, da ga odložim. Naj kar nastopijo dame! Med urabesno zabavo in krikom prisotnih je začel poslanec poljubljati dame, kar se je izvršilo tako prirščeno in temperamentno, da si je poslanec zaskladil pomoc dražestnih dam tudi za prihodnje volitve. Po večerji je izjavil poslanec Curtis, da je srečen, ker bi bil sicer moral poljubiti nič manj kot 16.296 dam!

O razsodišču Ljubljanske borze za blago in vrednote, zlasti o njegovi pristojnosti ter o razsodiščnih senatih.

Borzna razsodišča posinjejo po svojih lastni, oblastno potrjenih pravilih. To institucijo lahko označimo sploh kot poseben privilegij trgovskega stanu: pripušča namreč trgovcem, da si za razsojo svojih medsebojnih sporov izbirajo sami sodnike iz svojega stanu, postopanje pred razsodiščem pa je skrajšano in tako urejeno, da morejo stranke pričakovati končnoveljavno rešitev spora v najkrajšem času, ne da bi pri tem trpela temeljito razpravljanja in presoje. Pri Ljubljanskem borznom razsodišču se more n. pr. računati, da pride do končnoveljavne rešitve oziroma do izvršilnega naslova povprečno v par tednih po vložitvi tožbe. Daljše trajanje postopanja utegne le izjemoma nastopiti. Borzno razsodišč sodi končnoveljavno. Proti njegovemu razsodišču ni priziva in sploh nobenega rednega pravnega leka, a eventualna množnostna tožba ali pritožba ne ovira izvršbe razsodišča.

Dajatev v denarju, ki se je naložila v razsodišču, se mora izpolniti v 24 urah. Za druge dajatev smre razsodišče določiti rok nad 24 ur, in sicer za stranke, ki stanujejo v Ljubljani, običajno tri dni, za druge 8 dni.

Ti takozvani paricijski roki začno, ako so bile stranke pri razglasitvi razsodišča prisotne teži v razglasitvijo, sicer pa od dneva vročitve razsodišča obvezni stranki.

Mi trgovca, ki bi se zlasti ob sklepanju bilance in razmišljajoč o usodi svojih odprtih terjatev ne zavedal pomene borznega razsodišča in ugodnosti, ki jih nudi strankam ta institucija. Teh ugodnosti pa se bo mogel poslužiti le v slučaju pristojnosti tega sudišča. Razsodišč mora namreč vselej, tudi brez ugovora uradoma baviti se z vprašanjem svoje pristojnosti in ako ta ni podana, tožbo zavrniti. Vsak trgovec, ki mu je na tem ležeče, da spravi stvar v slučaju spora pred borzno razsodiščem, treba torej, da skrbi pravčasno, redoma že ob sklepanju posla za to, da bodo podani za pristojnost razsodišča predpisani pogoji.

Po obstoječih predpisih (§§ 2., 3. in 4. pravilnika za razsodišč) je razsodišče Ljubljanske borze za blago in vrednote namreč pristojno:

1. Za spore, ki izvirajo iz poslov,

sklenjenih na Ljubljanski borzi za blago in vrednote. Tu gre za takozvanou absolutno kompetenco razsodišča ter se odnosni spori morajo reševati pred razsodiščem, ako se niso stranke pismeno pogodile drugače (§ 2. a in 3. pravilnika za razsodišč).

2. Za spore, ki izvirajo iz trgovskih blagovnih poslov, ki so bili sklenjeni zunaj borze, toda le, ako sta se obe stranki podvrgli pristojnosti razsodišča in pismeno pogodbo že ob sklepanju ali vsaj pred izvajanjem posla. V tem primeru se govori o dogovorjeni ali prorogirani pristojnosti. Ta prorogacija pa je dopustna le, ako se opravilo, ki je predmet spora, nanaša na blago, s katereim se smre trgovci na borzi. Vrh tege objektivnega pogoja mora biti tudi podan v § 4-1 pravilnika za razsodišče normirani subjektivni pogoji, to je: vsaka stranka mora biti ali organ javne uprave, ki kot tak nastopa, ali trgovska družba ali pridobitna ali gospodarska zadruga ali član katerekoli borze ali taka oseba, ki se bavi po poklicu s produkcijo, trgovino ali pridelovanjem takih premičnih stvari, ki so predmet dotočne opravila.

Vsaka sporna stranka mora imeti vsaj eno izmed tu naštetih svojstev. — Zato se n. pr. niti protokolirani trgovci, ki ni član borze, ne bo smeli

podrediti pristojnosti razsodišča, ako se ne bavi po poklicu s produkcijo, trgovino ali pridelovanjem takih stvari, ki so predmet dotočnega posla, dočim se more, kdor je član borze, podvredti pristojnosti razsodišča tudi, ako se po poklicu ne bavi s takimi posli.

Predpis glede oblike pogodbe o pristojnosti razsodišča je zadoščeno, ako sta obe stranki že ob sklepanju posla podpisali sklepno pismo ali naročilni list z dotočno prorogacijsko klavzulo. — (Po obeh pogodnikih podpisani naročilni list je v bistvu in učinkuje kot sklepno pismo.) To klavzulo, ki se lahko glasi za presojo eventualnega spora je pristojno razsodišče Ljubljanske borze ali »za slučaj spora se stranke podvredijo razsodišču Ljubljanske borze« ali slično, je uvrstiti v kontekst sam, t. j. v besedilo sklepnega pisma ali naročilnega lista. Klavzula more biti pisana ali tiskana, in sicer v lahko čitljivi in razumljivi obliki. Protokolirani trgovci in borzni člani so podrejeni borzemu razsodišču že s tem, da so brez ugovora sprejeti sklepno pismo ali naročilni list s prorogacijsko klavzulo.

(Konec junija)

**Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
VLADIMIR KAPUS**

Ed. Rice Burroughs:

„Tarzanov sin“

Na severni strani pa je Veliki Bwana s svojimi črnimi bojevniki vztrajno in hitro zasedoval oni oddelki Hansona, ki naj bi Velikega Bwanja speljal na napačno sled. V resnici so ti sledovi peljali čimdalje bolj oddaljeno od prostora, kjer je bival Meriem in od bungala, kjer je zopet druga ženska z nemirno nepotrežljivostjo in žalostjo čakala na povratek oddelka, ki je odšel, da ji vrne Meriem. Bila je to »Moja draga«, ki je bila trdno prepričana, da se njenemu možu posreči izslediti zločince, jih kaznovati in ji vrniti njen ljubljeno varovanko.

POGLAVJE XXII.

Dvoboj gospoda Morisona Baynesa.

Meriem je bojevala z Malbihnom težak boj. Toda ko ji je končno s svojimi miščastimi rokami pritisnil roke k njenim bokom, je izrabila vsako upanje na rešitev. Na pomoč ni klicala, ker se je dobro zavedala, da ni v vsi okolici na datec in Žiroko nikogar, ki bi ji mogel priti na pomoč. Vsak krik bi samo zmanjšal njen odporno silo, in še hitreje bi opešala.

Zato je mirno trpela. Končno pa je s skrajno uporabo svojih sil skušala z roko priti na držaj, je izginila v džungli.

60 Malbihnovega samokresa, ki mu je visel ob strani. Šved je bil od strasti ves iz sebe. Z vso surovostjo jo je vlekel k blazinam v kotu sobe, jo vrgel na tla in skušal posiliti.

S skrajno napetostjo vseh moči se je Meriem na razmetani postelji posrečilo Šveda z vso silo udariti po obrazu, da je zakričal od болести. Oprostila se je njegovega divjega objema in v eni roki kar naenkrat držala samokres, ki ga je namerila na njegova prsa in pritisnila petelin, ki pa je padel na prazno, ker ni bil nabasan. Malbihn je namreč zadnjo patrono izstrelil na nasprotne bregu, takrat ko je svojim nosačem s strelem dajal obvestilo, da je prispel k taborišču.

Malbihn se je znova zakadil v njo. Za trenotek se ji je ponovno posrečilo, da se ga je oprostila in skočila k izhodu, toda tu jo je zopet zgrabila njegova težka roka.

Z čudovito okretnostjo je Meriemu dvignila svojo roko, v kateri je držala samokres in z njo z vso silo udarila Malbihna po glavi.

Z bolestnim krikom in ostudno kletvijo se je divji Šved opotekel in se nezavesten zgrudil na tla. Meriem je bežala ven iz sobe. Nekaj črncev je skušalo na begu zadržati, toda ko jim je grozila s samokresom, so se prestrašili in tako se ji je posrečilo, da je v najkrajšem času dosegla ograjo, s katero je bilo taborišče obdano. Na to

Sledila je naravnemu četu samoohranitve. Z neverjetno hitrostjo se je povspela v vrh visokega drevesa, skleka svojo jahalno suknjo, sezula devlje in odložila tudi nogavice, ki so jo pri plezanju oviralne; hotela se je oprости vseh ovir, ker je vedela, da jo čaka dolga pot, predno zopet pride k bungalu Velikega Bwanja. Obdržala je samo jahalne hlače in jopič, kar naj bi jo varovalo pred mrazom in trnjem, ki bi drugače trgal njenko kožo.

Polagoma se je zavedala, da je njenada na rešitev prav majhna, ker ni imela orožja, ki bi ga uporabljala za lov divjačine, s katero bi se hrnila. Obžalovala je, da se ni polastila Malbihnovega jermenja s patronami, da bi tako imela možnost strelijeti na divjad, ki bi jo srečevala na poti in da bi se mogla vsaj s samokresom braniti proti najbolj divjim sovražnikom džungle.

Porodila se je ji misel, ki se je pretvorila v sklep, da se vrne in se polasti nabojev, ki so ji neobhodno potrebeni. S tem se je sicer spuščala v novo nevarnost, toda brez pripomočkov, s katerimi bi si mogla nahavljati hrano in brez orožja, bi nikdar ne mogla doseči svojega cilja in se rešiti. Zato se je ponovno vrnila v smeri proti taborišču, od koder je prav pred kratkim zbežala.

Meriem je domnevala, da je Malbihn že mrtev, zakaj rana, ki mu je zadala, je bila strašna. Zato se je nadzajala, da se ji brez posebnih težav

posreči priti skrivaj v taborišče, zlasti ko pride noč in bodo straže utrujene. Toda ko je prišla v bližino taborišča, je iz skrivališča v visokem drevesu razločno videla, kaj se godi v taborišču; med drugim je videla tudi Malbihna, ki se je ves okrvavljen opotekal po taborišču, klel in grozil ter zmerjal svoje črne spremjevalec, ker se jim ni posrečilo zadržati Meriem.

Vse taborišče je naenkrat oživilo in se zbiralo v male skupine mož, ki so bili določeni, da odidejo na vse strani in izsledi Meriem. Vse to idejo pa vse strani in izsledi Meriem. Vse to je Meriem opazovala in ko je bila prepričana, da so že vsi bojevniki zapustili taborišče, je hitro splezala z drevesa na zemljo in se s hitrimi kroaki bližala Malbihnovemu šotoru. Hitro je pregledala vso notranjost in na svojo žalost ugostila, da v šotoru ni nabojev, samo v kotu je zapazila kovček, v katerem se je nahajalo vse Malbihnovo osebno imetje. Ta kovček je Šved prelo na skrivaj poslal naprej, da bi Morison Baynes tega ne zapazil.

Z nemirom in strahom je Meriem odprla kovček in v njem brskala po nabojeh. Med drugim je našla celo kopo pisem in listin, izrezke iz starejših časopisov in tudi fotografijo male dekleke. Na zadnji strani fotografije je bil prilepljen izrezek iz starega francoskega dnevnika. Meriem se še ni priučila francoskemu pravopisu, zato vsebino ni mogla prečitati, — toda slika sama se ji je zdela znana.

Specijalna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih in drugih strojev **LUDOVIK BARAGA**, Ljubljana, Selenburgova ulica

Josip Petelin

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Priporočamo na veliko in malo galanterijo, nogavice, razne sukanje, gume, čipke, vezenino, sprehajalne palice, kravate, srajce, čevljarske in krojaške potrebščine.

Naj vižje cene. Postrežba točna.

Ia KNOCH jermenje za pogon

Pezano je samo iz najboljih volovskih krunov garantirana težina 0-98 - I, živano tepljeno in pretegnjeno, v vseh dimenzijah na sklad šču. Tel. 247

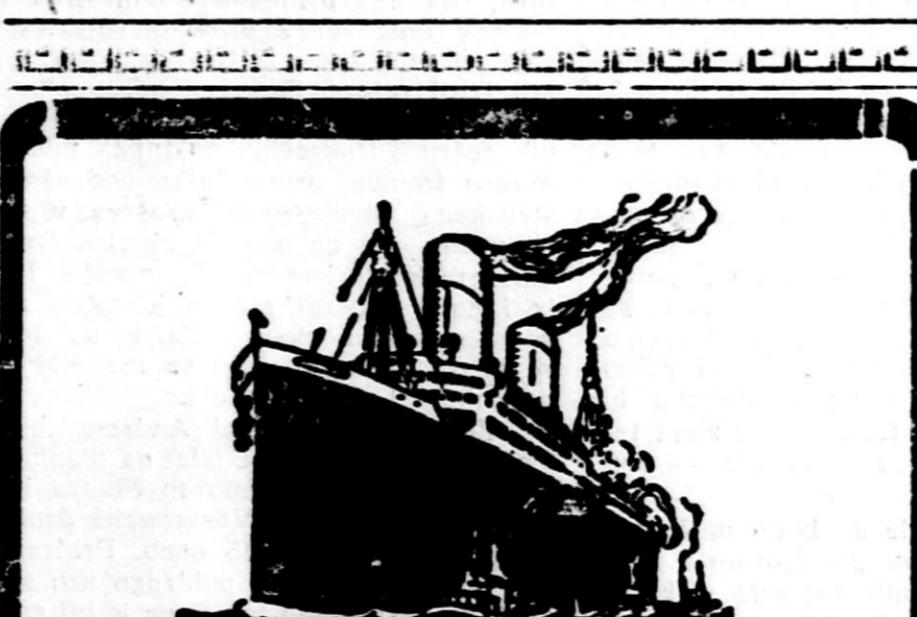
A. LAMPRET, LJUBLJANA, Krekova trg 10
Tvernščko sklad ščo: ZAGREB, Ilica 44
dvoriste (Hotel Royal) 109-T Telef. 20-54

I. Stjepušin

= Sisak =
preporuča
nejbolje tambure, žice,
partore + ostale
potrebštine za
svoje gine-
bala.

Radi preizdave

se predra divgalo, nos in
teža 3'0 kg, ca. 190 m² cementne
strešne opeke, strelni stol
(les popolnoma dober), nekaj druga-
ga stavnega lesa, garaža,
ocene stopnico steklene pro-
grade itd. Ogledati je na tlu
mesta. Naslov pove uprava Slov.
Naroda.

Norddeutscher Lloyd, F. Missler Bremen

prevoza potnikov na lastnih svetovno znanih
velikih, brzih, udobnih in na vsejini iznaj-
danih proti vseki nezdaji zavarovanih potni-
kih parničnih iz priljubljene luke

Bremen v New York,

Kanado, Južna Amerika, Arantillio,

Urugvaj in Brasilijo, Vzhodno Azijo

In Australijo.

Največja nemška potniška ladja, koles

COLUMBUS (32.354 ton).

Udobne kabine za potnike III. razreda za 2,

3 do 5 oseb.

V slujbo uvoženje brez-lata zdravniška po-
met in zdravila.

Besplatna navodila in pojasnila daje:

Norddeutscher Lloyd, F. Missler

pedružnična glasvna zavodstvo v Jugoslavenske
banke d. d., Ljubljana, Ljubljanski dvor.

297

Strojno vlečenje

Pred Skofijo 1/I — pre-
vzemna v delo vsačovrs-
ne negavice, kar ter tudi
predpletanje — Cene so
lidne.

Vrtnar

z večletno praksjo, neožen-
jen, srednje starosti,
pravilen in maljav — išče
službo. Nastop takoj ali
15 — Ceni, ponudbe na
upravo »Slov. Naroda«
z označbo plače pod
Vrtnar/347.

Iščem posojilo

Din 20.000 za dobo enega
leta proti dobrim
obrestim. Oseba, ki da
posojilo, da tudi brez
plačno